

DRACOCEPHALUM AUSTRIACUM L.
ALS PIRINEUS ORIENTALS
I THYMELAEA TINCTORIA (POURRET) ENDL.
A LA GARROTXA

Josep Bou *

Rebut: febrer 1979

SUMMARY

Dracocephalum austriacum L. in the Eastern Pyrenees and Thymelaea tinctoria (Pourret) Endl. in the Garrotxa.

The presence of **Dracocephalum austriacum** L. in Moixeró (Eastern Pyrenees) is described; this finding constitutes the first record of this species in the Iberian Peninsula. A new locality for **Thymelaea tinctoria** (Pourret) Endl. in the Garrotxa **comarca** (NE Iberian Peninsula) is also described.

El dia 14 d'octubre de 1978 vam observar *Dracocephalum austriacum* L. a la Cerdanya, comarca que, juntament amb el Conflent, forma part de la depressió interior, relativament seca, de la regió axial dels Pirineus Orientals. La població era tocant a una pista forestal de la serra de Comes Juntes (Moixeró), aproximadament a uns 1600 m d'altitud i en una extensió d'uns 20 metres quadrats —bé que sigui probable que ocupi més extensió—, situada en una tartera calcària d'orientació NW i amb un pendent aproximat del 30 %. El moment de la troballa els individus eren en fruit. Com a acompanyants hi havia, entre altres, *Buxus sempervirens*, *Cytisus sessilifolius*, *Antirrhinum majus*, *Stachys recta*, *Mycelis muralis*, etc.

Aquesta labiada, que arriba a fer-se arbustiva i que hom creu que és un relicte xerotèrmic, s'estén pel sud i centre d'Europa, i sembla que sempre és en localitats

isolades les unes de les altres, des del SE de França a Ucraïna (Caucas). Donada per desapareguda als Pirineus, G. GAUTIER (1898) ens diu que existia encara en temps de Bentham (al principi del segle XIX) a la cova del Fat, prop de la font de Còms (Conflent), però que la planta fou destruïda per un botànic recollector. El 1961 H. Gausson i P. Le Brun la donen ja per completament desapareguda des d'un segle abans, en temps de Companyó.

Malauradament, aquesta nova població corre el perill, igual com l'anterior, de desaparèixer, en aquest cas no pas a causa dels colleccionistes sinó del continu moviment de terres provocat per la construcció d'una pista forestal.

No existia cap exemplar d'aquesta espècie als herbaris de Barcelona. L'exemplar recollectat al Moixeró resta dipositat a l'herbari de l'Institut Botànic de Barcelona, BC 628574.

* Major, 7. Sarrià de Ter. Girona.

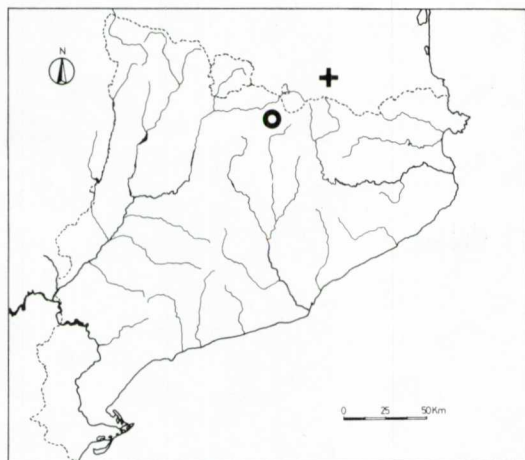

FIG. 1. *Dracocephalum austriacum* L. als Pirineus: (O) nova citació, (+) antiga localitat. *Dracocephalum austriacum* L. in the Pyrenees: (O) new record, (+) known locality.

Thymelaea tinctoria (Pourret) Endl. subspècie *tinctoria* (= *Passerina tinctoria* Pourr.) és una planta arbustiva que creix als terrenys argilosos calcaris de la part oriental de la península Ibèrica, encara que també la trobem en algunes localitats al sud de França. És planta típica de la brolla de romaní.

Ha estat trobada en unes depressions calcàries, sota l'ermita de Santa Elena,

que fan part del sistema càrstic de Sant Martí de Llénena, al vèrtex de les comarques del Gironès, la Selva i la Garrotxa, reicle UTM DG 3175. La planta, que creix amb les branques esteses, es fa en un vessant d'exposició SE, en una altitud de 580 metres. L'acompanyen, indicades segons ordre d'abundància, *Genista scorpius*, *Stachelina dubia*, *Coriaria myrtifolia*, *Juniperus oxycedrus*, *Thymus vulgaris*, *Helichrysum stoechas*, *Dorycnium pentaphyllum*, etc.

Una mostra de l'exemplar resta dipositada a l'herbari de l'Institut Botànic de Barcelona, BC 628575.

Hem d'agrair l'ajut dels doctors O. de Bolòs i J. Vigo en la confirmació de la determinació sistemàtica, així com en la correcció i aportacions fetes a aquestes notes.

BIBLIOGRAFIA

- CADEVALL I DIARS, J. en col. amb FONT I QUER, P. 1933. *Flora de Catalunya*, V:93. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.
- GAUSSEN, H. & LE BRUN, P. 1961. Espèces douteuses ou citées par erreur pour la flore des Pyrénées. *Bulletin de la Société Botanique de France*, 108: 427.
- GAUTIER, G., 1898. Catalogue raisonné de la Flore des Pyrénées Orientales. *Soc. Agric. Scient. Litt. Pyr. Or.*, 1898: 354.
- TUTIN, T. G. et al. (Eds). 1964-1972. *Flora Europaea*, II-III. Cambridge University Press. Cambridge.